

Přepis nahrávky

Úvodní věta...

1) *Pane Sedláku, řekněte kdy a kde jste se narodil?*

No, tak já jsem se narodil 3. 7. 1937 v Jihlavě. Bydleli jsme v Joštově ulici hned vedle Brněnský školy, takže to byla veliká výhoda, když jsem začal chodit do školy, že jsem zašel za roh a bylo to. A tam, v té Joštově ulici jsme bydleli až do roku 1963, kdy jsem se oženil a od té doby bydlíme tady na Fibibchově ulici 77.

2) *Povězte nám něco o své mamince, tatínkovi, sourozencích...*

Tak asi by bylo dobrý říct, že strašně rád vzpomínám na mládí. Byli jsme dobrá rodina. Maminka byla velice hodná, tatínek taky. Tatínek byl trochu invalidní, kulhal na jednu nohu. A mě teprve po letech, napadlo pít se potom, proč ten tatínek kulhal. Já jsem se ho nikdy nezeptal. To bych chtěl říct, že se máte ptát, dokud je koho se ptát. Protože někdy pak už není koho se zeptat a člověka to mrzí. Já jsem byl nejmladší ze čtyř sourozenců. Nejstarší byla moje sestra Marie, potom jsme měli bráchu, ten se jmenoval Jan, pak jsem měl sestru Lídu, ta byla dva roky ode mě, no a potom jsem se narodil já jako poslední. (...) Maminka musela shánět na živobytí, protože jsme byli čtyři... Často jsme spolu jezdili do Pekárkova mlýna v Rantířově, shánělo se trochu mouky... Tajně jsme třeba pěstovali husu. Na záchodě na pavlači. To všechno bylo tajně, pochopitelně, protože kdyby nás někdo udal, tak za to mohlo gestapo klidně sebrat člověka. Takže to všechno bylo v takovém napětí, ale přesto to napětí mělo pozitivní atmosféru. Tak abych to nějak zakončil, vzpomínám hrozně rád na dětský leta a jsem rodičům vděčný za to, že nás vychovali tak, jak nás vychovali.

Já: takže maminka byla v domácnosti...

p. Sedlák: Maminka byla v domácnosti, ona byla vyučená švadlena. Tatínek snad byl vyučený krejčí, ale nikdy to nedělal. Tatínek byl poštovní podúředník, takže doručoval poštu a potom rozvážel balíky. Maminka byla v domácnosti a šila na nás. My všechno co jsme měli jsme měli od ní ušitý. Maminka seděla pořád u šicího stroje a šila a šila a šila. Výjimečně taky šila pro nějaký známý za malou finanční odměnu. Tatínek toho taky moc neviděla a navíc šel brzo do invalidního důchodu. Takže když jsem začal vydělávat já, bylo pro mě samozřejmý, že jsem ten výdělek všechno dával domů, protože to byl jedinej zdroj příjmů. Maminka měla asi 300 korun důchodu a tatínek taky. Na rozhazování to nebylo, ale musím říct, že jsme nikdy nepocítovali bídu. Vždycky jsme měli to, co jsme potřebovali a hlavně jsme byli šťastný.

3) *Jak vzpomínáte na svá školní a učňovská léta?*

Na školní léta vzpomínám rád, já jsem začal chodit do školy ještě za války, do školy v brněnské ulici. V první třídě jsme se ještě učili němčinu, ze který jsem měl trojku. Za prvý mě to vůbec nebavilo a za druhý mi to vůbec nelezlo do hlavy. Naštěstí to bylo jen v prvním

ročníku, protože pak válka skončila. Já mám pořád v paměti ten učitelství sbor, školníka... Bylo to takový rodinný prostředí. Ten učitelství sbor byl semknutej, nebylo tolik dětí, bylo to takový soukromější a takový prostě jednodušší, na rozdíl od dnešní školy. Tatínek byl takovej čilej, takže byl předseda rodičovskýho sdružení, on si na tom hrozně zakládal. Jednou třeba šla moje setra Lída do školy v bačkorách, tam stál školník, kterej to všechno kontroloval a když zjistil, že je v bačkorách, tak na ní prostě uhodil a ona mu zalhala, že to nejsou bačkory, jenže to prasklo, takže domů přinesla poznámku: „Dnes jsem obelhala paní učitelku Životnou a pana učitele Nedvěda.“ tatínek z toho byl děsně na větvi. Dyt' on je vřec předseda rodičovskýho sdružení a takováhle ostuda!!! Když skončila válka, začali jsme chodit do školy v Křížový ulici. Školní léta byli pochopitelně ovlivněný tou situací politickou a vždycky přinesly něco novýho a člověk na to musel nějakým způsobem reagovat. Ale vzpomínám na školu rád. Nikdy jsem se nemusel moc učit, protože toho po nás tolik nechtěli, neměli jsme žádný množiny ani podmnožiny a to co jsme se naučili mi stačilo k tomu, abych dobře prospíval.

Já: A ty učňovský léta, jak to bylo? Vy jste po tý základce šel rovnou do učení na učiliště nebo se ještě chodilo k tomu určitýmu obchodníkovi???

pan Sedlák: Abych vás uvedl do obrazu. Já jsem končil školu v období silný totality, snaha byla, aby žáci chodili na horníka nebo na hutníka. To byly dva obory, na který jste mohli mít pětky a dělat co jste chtěli a škola se za něj postavila, protože každá škola měla dodat nějakýho horníka nebo hutníka. Tak já jsem se na horníka teda nehlásil, taky jsem na to nebyl moc zdravej. Já jsem měl vysněný, že budu automechanikem. Jenže to nepřicházelo v úvahu a já jsem nějakým způsobem prostě nakonec dostal k tomu, že jsem se začal učit prodavačem v drogérii. To mě bylo těch patnáct roků. Na konci měšťanky se tehda skládaly závěrečný zkoušky, to bylo tenkrát ze 4 předmětů, tak ty jsem úspěšně složil a potom jsem skončil v tý drogérii dole na náměstí. Tam jak je dneska to muzeum nebo výstavní síň.

4) Vraťme se teď do roku 1945, kdy vám bylo osm let, zavzpomínejte prosím na konec války v Jihlavě.

Konec války si dobře pamatuju. protože jsou věci, který se nedaj zapomenout. My jsme byli vždycky vychovávaný jako věřící rodina. Na konci války, to vám bylo zajímavý... Tatínek s náma vždycky hrával žolíky. Hráli jsme v kuchyni a tatínek najednou povídá: „Něco se děje. Musíme jít ven.“ Trochu přšelo, tak nám dal pláštěnky, dal nám takový malý trikolóry a vyrazili jsme do města. Na náměstí bylo veliký sročení lidí. Pro mě to bylo úplný novum, velmi mě to zaujalo. Nevěděl jsem, co se děje. Přestalo pršet. Lidi okolo říkali, že jen konec války. Najednou se začala zpívat hymna. Ta mě dojímá do dneška. Vedle mě stál nějaký pán ve středních letech, takovej malej, já to úplně vidím před očima a ten tak plakal usedavě, kanuly mu slzy, prostě... Mě to jako kluka strašně oslovilo. Ta atmosféra té svobody.

Já: Já bych se ještě zeptala, viděl jste jako děcko na konci války v Jihlavě nějaký tanky?

Pan Sedlák: Já vám můžu říct, že Jihlavy se to tolik nedotklo... My jsme ani nebyli moc bombardovaný. Jediný co si pamatuju, že koncem války vyhodili do vzduchu most v Heleníně. A potom vím, že na městským nádraží se nějak střílelo a potom na Bedřichově v pekárnách se taky střílelo. Ale otevřená válka tady nebyla.

5) Jak jste jako malý chlapec vnímal odsun Němců z Jihlavy?

Pan Sedlák: Velice emotivně. To bylo totéž, jako když mě dojal ten pán se státní hymnou na tom náměstí. My jsme bydleli v té Joštově ulici a to byli převážně Němci. Já si nepamatuji, že bychom s nimi měli nějaké spory, bylo tam taky několik Čechů a s těma klukama jsme vždycky hráli fotbal a nějakým způsobem to bylo všechno normální, a když najednou přišli Rusové, tak první co bylo se dobejvali k nám do domu. Tatínek tehdy zamkl, páč jsem měl dvě sestry a Rusové měli jediný zájem, vždycky hledali časy a žínky. Oni nevěděli co to jsou hodinky. Oni poprvé u nás viděli hodinky a ten Rus, co k nám přišel si rozepl rukáv, vytáhl si ho a na ruce měl hodinky, jedny vedle druhých. Pro ně to bylo prostě z jiného světa. A potom sháněli děvčata, protože to byli vojáci, a tak tatínek sestru a tu druhou tak nějak chránil. Prostě to nějakým způsobem proběhlo v klidu a pak k nám jednou přišli takový divocí ruští vojáci a ty tatínek nějakým způsobem vyhodil a pak k nám přišli dva slušní, ten jeden mě choval na klíně a maminka je pohostila a všechno to proběhlo tak nějak v pohodě. Nechali nám tam dvě kola, jedno dámské a jedno pánské, někde to ukradli a pak to nechali u nás. Na faře tam sebrali koně, krásný kočárový, nechali tam takový těžký koně.....

No a pak k tomu odsunu. Poněvadž bylo v naší ulici hodně Němců, tak to šlo samozřejmě naší ulicí. Já jsem ty lidi znal, jako hodný lidi a když jsem pak viděl, jak se s nimi zachází, pod samopalama, a tím..... Hlavně se začaly vykrádat byty a ty lidi si s sebou nemohli vzít skoro nic, jenom to co unesli, naproti nám bydlel takový starší pán a babička, když šli kolem nás, oni je tam seřadili, pak šli tou ulicí a oni je hnali do Helenína, tam byl nějaký sběrný tábor a ten pán nesl s hůlkou akorát kyblík, a v tom kyblíku měl akorát něco, co mu bylo nejdražší, já nevím co..... Ale pro mě to bylo hrozně velký trauma, protože mi těch lidí bylo líto. Oni si tam vlastně žili v poklidu a ta válka vždycky nejvíc postihla ti lidi, kteří se toho vlastně ani nezúčastnili a ani nic nezavinili, ale bohužel patří k nějaké národnosti a tím je to daný.

No a taková vzpomínka..... Páč já jsem hodně ministroval, tak jsme hodně jezdili na pohřby a v tom 45 roce, tam hnedka za rohem v Brněnský ulici hodně Němců páchalo sebevraždy, tam v takový uličce hnedka na Brněnský dole, taková slepá ulička a tam byla rodina, která se zapálila a celá rodina tam zahynula, byli tam hasiči a to zas pro mě byl veliký šok, ale největší šok byl, že jsem vlastně trávil celý den na hřbitově, páč těch pohřbů bylo moc, dřív tam byla sekce 15 a dnes už je tam pomník, byly tam nějaký řadový hroby a v těch hrobech bez rakví, tam ti lidi leželi jenom v plachtách, a já jsem tam ministroval a když jsem šel jednou z toho hřbitova, jediná voda která tekla z kohoutku, byla na hřbitově a ty vojáci němečtí ti zajatí tam stáli kolem plotu až dolů, tam až k Masarykově škole, já už nevím jak daleko... No a já jsem šel z toho hřbitova, teď jsem tam viděl jednoho, byl tam opřenej o zeď, asi omdlel, to byly takový otřesný zážitky. Tak já jsem zase (smích) jsem viděl ty, co na tom byli nejhůř, než se dostali k tomu kohoutku, tak jsem zase čepoval vodu a nosil jsem jim ji. Takže jsem litoval hlavně těch lidí, kteří tím trpěli a nějakým způsobem jsem si nedokázal užívat už jako kluk nějak tu svobodu, tak jak si jí dokázali užívat dospělí

já: A v té Joštově ulici, nebydlel s vámi někdo, kdo by byl vyloženě pro Hitlera a dával vám jakoby sežrat, že vy jste Češi a v té ulici že nemáte co dělat nebo že ta je německá...

Pan Sedlák: Nepamatuji.... Nikdy nás, nikdo nás neudal. Tatínek špatně viděl i chodil a dost často si mluvil pro sebe, vzpomněl si třeba na něco a řekl DOBYTEK. A maminka mu říkala: „Prosím tě Pepo, dávej si pozor jinak tě zavřou, když takhle půjdeš a řekneš DOBYTEK, tě seberou...“ Což bylo tehdy docela možný. A když se přenesu do pozdější doby, tak to zase kolem nás chodili komunisti a tady v baráku se děly věci, který by asi estébáky zajímaly, tak nás nikdy nikdo neudal.

6) Postihl vaši rodinu nějak Vítězný únor v roce 1948? Jak na to vůbec vzpomínáte?

Já mám všechny tyhle roky spojený bohužel s nějakějma smutnejma vzpomínkama. Po válce jsme se trochu nadechli tý svobody. Tatínek byl činněj v Lidový straně a hodně jsme chodili do Orla. To byla taková protiváha Sokola. No a ti Orli měli v Měšíně rekreační areál. To bylo naše letní sídlo. jezdili tam celá rodiny a my jsem se přáteli s rodinou pana Rotha a pana Veselého. A ten pan Roth měl osmnáctiletou dcerua ta se mi děsně líbila, Boženka se jmenovala. ě teda bylo v tom osmačtyřicátým 11 let. A jednou přišla Boženka a byla nějaká nemluvná a pak se ukázalo, že jí zatkli tatínka. Později začali ty monstr procesy a pan Roth, Veselý a Tuček byli obviněni z velezrady a v Jihlavě popraveni. Tam, kde je dneska autobusový nádraží, tam naproti, právě v těch místech stála šibenice. Minulý týden, když jsem šel od autobusu, tak jsem si na to vzpomněl a zase mě to píchlo u srdce. Ten rok 1948 se nesl ve znamení zatýkání a souzení a to bylo velice náročný. To pronásledování se začalo stupňovat během let a církev byla na prvním místě. Já jsem vždycky brzo ráno chodil ministrovat a kostelník stál mezi vratama kostela a řekl, že v noci všechny kněze odvedli. To bylo v noci ze 13. na 14. dubna 1950. To byla celostátně připravená noc. Oni tomu říkali Akce K neboli Bartolomějská noc. na této akci se podíleli stovky příslušníků STB a policie a byli během ní odvezeni všichni řeholníci ze všech kláštrů, tady v Jihlavě byli premonstráti, ty odvezli taky. Mnozí z nich byli potom souzeni. Mezi nimi i Bohuslav Jarolímek a ten byl odsouzen na 18 let. ten proces vysílali v rádiu. Já si to pamatuju, já jsem ho znal, to byl zlatej člověk. bezúhonnej a milej a když jsem v tom rádiu slyšel, co ho donutili říkat za věci, tak mě to strašně vzalo. On potom v tom kriminále zemřel.

7) A co měnová reforma v roce 1953, měl jste jako mladý muž nějaké peníze, o které jste přišel? Šetřil jste si třeba na motorku?

To se mi líbí, tahle otázka. Tak za prvé, my jsme o nic nepřišli. Já jsem v té době prodával v drogérii v Palackého ulici, vedoucí tam byl Pavlíček. A teď začla strašná mela, protože ne jednoho rodinnýho příslušníka se část peněz mohla proměnit 1:5. za stovku jste dostali 20 korun. Všechno ostatní se měnilo 1:50. takže lidi, co měli úspory, tak těm nezbylo vůbec nic. Lidi vůbec nevěděli, co si s těma penězma mají počít, lidi chodili nakupovat a to jsme vyprodali v té drogérii úplně všechno. Přišla paní a povídá, že chce mýdlo, tak jsem vzal hnedka celou krabici a který chcete, ptám se. „Dejte mi všechny!“ Lidi platili tisícovkama, nám se to do těch šuplíků v pokadě ani nevešlo. Lidi skupovali, co se dalo. peníze najednou ztratily jakejkoliv význam. My jsme teda opravdu o nic nepřišli, protože jsme nic neměli. Nevyčerpali jsme ani možnost té výměny 1:5. Na motorku jsem nešetřil a ani jsem o tom neuvažoval. Takže ta reforma se nás jako rodiny nijak nedotkla.

8) *A teď už se pomalu v čase dostáváme k tomu 1957, k roku, kdy jste byl zatčen. Popište prosím okolnosti, které k vašemu zatčení vedly. 32:49*

Tak ono to všechno souviselo se vším. To co se dělo kolem náboženství a církve se dá těžko popsat. Cílem komunistů bylo zničit inteligenci. Právě bylo pozatýkáno a odsouzeno spousta super chytrých hlav a inteligentních lidí. Premonstráti byli zrušeni jako řád, takže se spousta věcí dělala tajně. Můj o čtyři roky starší bratr byl mezi několika hochy, kteří se tajně připravovali, že by jednou vstoupili do semináře. Já jsem o ničem takovém nikdy neuvažoval, já jsem věděl, že bych se jednou chtěl oženit. Měli jsme v Jihlavě takovou dobrou partu. Já, moje setra a brácha jsme organizovali takový výlety, dovolený, na kolech jsme jezdili, na hory jsme jezdili společně a to všechno jim strašně vadilo. Jakýkoliv sdružování mladých lidí mimo organizaci Pionýr a Svazáky, tak to je dráždilo a nemohlo to bejt. Takže oni nás sledovali. My jsme z toho měli pochopitelně radost, protože tehdy byla mše svatá u svatého Ignáce v sedm hodin večír, tak jsme se s radostí vždycky z toho kostela vyhrnuli, stoupli jsme si před kostel a diskutovali a bavili se a tohle jim vadilo. Nebyli k odstání žádní knížky a náboženský už vůbec. No a my jsme takhle jezdili po těch vejletech a dovolených a oni nás pořád sledovali. Já jsem ve svých šestnácti, sedmnácti letech hledal nějaký zakotvení a měl jsem to štěstí, že v tomhle prostředí těch věřících lidí byla k tomu možnost. V Jihlavě v té době působil jeden mladý lékař, doktor Kubíček, čerstvě vystudovaný lékař, on byl úžasně schopnej a on nás nějakým způsobem pomáhal formovat. On to dělal takovým dobrým, moderním způsobem. A v Husovy ulici naproti Grandu, Husova 4, je takovej úzkej domek a tam bydlely tři děvčata – Míla, Marie a Marta. Ony byly starší, já nevím, o dva o tři roky všechny, znali jsme se z kostela. Ta Marie taky šla pro ministranty a tam v tom bytě jsme se prostě scházeli. Ale s žádnějma zlejšma úmyslami. To bylo takový bezvadný přátelství. Moc jsme se nasmáli. Já jsem byl vždycky veselej člověk. A protože jsme byli věřící tak jsme taky vždycky věnovali nějaký čas modlitbě a tak dále. A co byl začátek našeho zatčení? Protože nebyly žádné knihy, tak se to rozepisovalo na stroji. Doktor Katzer, doktor Kubíček a doktorka Granátová (Garnátová???) napsali knihu O manželství. My jsme to rozepsali jsme to na stroji 6x nebo 7x a předávali jsme si to mezi sebou a po tomhle oni šli a strašně jim to vadilo, že my se tam jako shromažďujeme a dokonce nám dali i odposlouchávací zařízení. Já jsem k děvčatům chodil jako domů. Tak jsem tam taky jednou přišel, Marie něco dělala a já jsem si tam lehl na otopan a koukal do stropu a najednou povídám: „Ty, Marie, ve stropě je taková dírka, ta tam nikdy nebyla!!!“ Chvilku jsme tam stáli, protože jsme zanli ty jejich špásky a já potom povídám: „Já jdu na půdu, ty mi tady bouchej a já to budu hledat.“ Tak jsem šel na půdu, Marie ze zdola bouchala a já jsem našel tu dlážku, vyndal jsem ji a najednou jsem viděl dráty a mikrofon, díрку ve stropě a tam to bylo položený. Mně bylo osmnáct, devatenáct, tak za prvé jsem tam do toho začal děsně nadávat a ptal jsem se, jestli je tam někdo na druhý straně a poslouchá mě... Možná to bylo i trochu nekřesťanský. Já jsem si ulevil, mikrofon jsem utrh' a donesl jsem ho dolů. No, paní domácí nějaká Pacnerová o tom musela vědět, protože je musela na tu půdu pustit. No ale my jsme to samozřejmě dělali dál, dál jsme rozepisovali, já jsem dělal i nějaké fotky. Všechno se to týkalo náboženství, žádný letáky jsme netiskli. Oni začali kolem nás kroužit a dospělo to tak daleko, že nás začli zatýkat. V sedmapadesátém roce už byla trochu jiná situace než v padesátých letech. Kdyby nás sebrali v padesátých letech, tak jsem tady dneska možná nebyl, protože to padaly roky

deset, třináct, patnáct, doživotí. U nás už to bylo trochu mírnější, poněvadž to bylo po smrti Stalina, Gottwalda. Ta nejtvrďší doba pominula. Nás ale pořád sledovali. Najednou nás začli brát na výslechy, nejdřív Marii, potom Milu. My jsme na to reagovali tak, že jsme se scházeli dál, chodili jsme se ven modlit a diskutovat a nějakým způsobem jsme se snažili navzájem se morálně podporovat, aby nás to nedeptalo. Já jsem byl z té party nejmladší, ale nakonec došlo i na mě. Ty děvčata byly zavřený měsíc, asi to nebyly žádný brutální výslechy, ale jako na psychiku to bylo velice náročný, protože oni dokázali vyvinout tlak. Tak holky se tam prostě přiznávaly k věcem, který třeba ani neudělaly, ale oni to všechno formulovali tak, aby to vypadalo jako podvracení republiky a nezákonný scházení se a rozmnožování nezákonných tiskovin. No a holky vypovídaly, jak jsme se scházeli, kdy jsme se scházeli, co jsme tam dělali. Já jsem byl jednou poslanej do Prahy k nějakýmu Ladislavu Bartákovi, který měl zpracovaný nějaký materiály a já jsem pro něj jel. No a mě zatkli protože jsem údajně založil další skupinu lidí, která v tomhle všem měla pokračovat. To už jsem byl zaměstanej jako skladník drogistickýho zboží dole ve Srázný ulici A tam pro mě ráno v devět hodin přijeli. My jsme s tím tak nějak počítali. Odvezli mě na estébárnu tam, jak se jde k autobusovému nádraží a začali mě vyslýchat. Teď mě to přijde až humorný, čeho oni se tenkrát báli. Jako nepochopitelný z pozice dnešního myšlení. Tak mě tam dovezli a začaly ty výslechy a já jsem se teda nehodlal k ničemu přiznávat, protože já jsem žádnou protistátní činnost nedělal a náboženství jsem považoval za věc soukromou. Já jsem měl dost energie, takže jsem se dost urputně bránil. A všechno to, co mi tam oni citovaly, ty výpovědi těch ostatních – já jsem to všechno teda zapřel. Návštěvu v Praze jsem teda přiznal, ale pořád jsem tvrdil, že jsme nic nerozmnožovali, nikomu nic nedávali, že jsme to dělali jenom pro vlastní potřebu. No a dopadlo to tak, že mě konfrontovali s tou jednou kolegyní, která to všechno přiznávala a čekali co my uděláme. A já jsem jí to všechno zapřel do očí. A ona když viděla, že jsem se k tomu nepřiznal, tak jim začala otáčet. Mě odvedli zpátky do cely a skončilo to. Se mnou byli na cele dva, ani už nevím, za co byli zavřený a já jim povídám: „Kluci, já mám takovej pocit, že asi dostanu doživotí.“ Protože v té chvíli jsem z toho byl teda dost zmatenej. Za dvě hodiny se otevřeli dveře, volali mě a pustili mě domů. Tak já jsem po čtyřech dnech šel domů a zjistil jsem, že se jim to rozsypalo a ten den pustili všechny. A potom jim, to trvalo asi půl roku, oni to dávali všechno zase dohromady, potom začali zase výslechy a znova tytéž otázky. Já jsem to měl jednoduchý, já jsem odpovídal ano – ne, pamatoval jsem si, co jsem říkal, tak jsem to zopakoval, takže já jsem byl za dvě hodiny s výslechem hotovej. Holky tam byly nevím jak dlouho, zamotaly se do toho ještě víc a potom jsme teda byli souzený. Holky dostali asi rok a půl a já, protože jsem byl nejmladší jsem dostal osm měsíců, protože jsem prej ještě schopnej převýchovy.

9) Takže za co přesně vás odsoudili a kolik let jste dostal?

No, odsoudili nás za podvracení republiky, na to byl tehda paragraf 79A, já jsem dostal těch osm měsíců. Jako jedinýho mě od soudu pustili domů, ty ostatní hned vzali do vazby. My jsme se s těma estábákama co nás vyslýchali už znali, potkávali jsme se na městě. u soudu jsme možná dělali trochu pohoršení, smáli jsme se. Já jsem říkal: „Mně je to jako jako jedno, ale když mě tady necháte, tak vznikne národněhospodářská škoda, protože já jsem hrál ochotnický divadlo a my jsme měli před premiérou, ta premiéra nebude kvůli vám.“ Tak mě ještě pustili na tu premiéru a nástup do vazby jsem mě 30. března 1958.

10) Kde jste si svůj trest odpykával a jaké vlastně byly podmínky ve vězení?

Tak já jsem si trest odpykával tady v Jihlavě, tam co je teď vysoká škola, celou jsme měli na prostředním patře, bylo nás tam dvaatřicet a jedno umyvadlo a záchod. Jedna parta jezdila na práci do Louček a druhá, ve které jsem byl i já do Pelhřimova na stavbu pro Agrostroj. Všechno se dělalo ručně, žádné stroje nebyly, tak oni si hodně najímaly ty vězňe, který nebyly tak nebezpečný. Ráno nás vždycky naložili do autobusu a odvezli do Pelhřimova na stavbu, kde nás hlídala stráž. Nemůžu říct, že by ty podmínky byly nějak otřesný. Později jsem byl za mnoho vděčnej, ve vězení jsem se naučil tvrdě pracovat a když jsem se vrátil zpátky, tak jsem se nemusel ničeho doprošovat a rovnou jsem šel pracovat do stavebnictví.

11) Jak snášela vaše uvěznění rodina?

No já jsem zapomněl říct, že zároveň se mnou byl zavřenej i můj brácha. Toho zavřeli, protože tajně studoval bohosloví. Byl odsouzenej na rok a seděl v Opavě. Brácha studoval architekturu a měl týden před promocí. Tatínek se na tu promoci strašně těšil. V neděli ráno u nás zazvonil zvonek a přijeli estébáci, který já jsem znal. Tak já jsem povídal, že se obleču, protože jsem myslel, že jdou pro mě, ale oni hledali bráchu. Jenže brácha zrovna ten víkend zůstal v Brně. Oni si pro něj dojeli do Brna. Já jsem tomu jednomu estébákovi říkal: „Prosím vás, nechte ho to dodělat.“ To se samozřejmě nestalo, oni ho hnedka sebrali a zavřeli. Takže státnice a obhajobu dělal až v osmašedesátým roce. Maminka i tatínek to tehdy těžce nesli, že nemohl dodělat to studium. Ale jinak musím říct, že rodiče byli stateční a dobře to nesli.

Možná vás bude zajímat, to jsou takový náhody... Ve věznici byl zubař, jednou mi trhal zub, to bylo hrozný... A jednou mě zase bolel zub a tenhle zubař tam nebyl, tak mě dozorce vedl pěšky na Dům zdraví. A představte si, že jsem potkal tatínka cestou, jak šel naproti nám. Já jsem nechtěl tomu dozorcovi dělat nějak zle, tak jsem jenom zakašlal, tatínek se otočil, nemluvili jsme spolu, jenom jsme kolem sebe prošli a viděli se.

12) Co jste dělal po propuštění z vězení? Setkal jste se ještě se svou bývalou partou?

Jak už jsem se zmínil, já jsem byl vděčnej, že jsem se naučil tvrdě pracovat, protože pochopitelně mě z toho skladu drogerie propustili. Já jsem se sebral a rovnou jsem šel do pozemních staveb Havlíčkův Brod. Takže jsem dělal pomocnýho dělníka na stavbě. Tam jsem se dostal k natírání, prostě jsem uměl pracovat, tak jsem si to užíval. A v roce 1960 mě tehdejší děkan v kostele svatého Jakuba přesvědčil, abych tam šel dělat kostelníka. Osobně si myslím, že děkan Vitula tehdy podlehl tlaku STB a podepsal jim spolupráci. Bylato práce na plný úvazek a já jsem s tím nakonec souhlasil a spravoval jsem kostel sv. jakuba, sv. Ignáce. Pět let jsem tam pracoval. Po pěti letech jsme měli s panem děkanem konflikt a já jsem se po

těch pěti letech vrátil zase do těch Pozemních staveb k natěračům. Dokonce jsem dělal i zástupce mistra a v sedmdesátých letech jsem mohl už dokonce začít i studovat průmyslovku.

No a s partou jsme se samozřejmě setkávali dál. My se setkáváme do dneška. Naše děti obdivují, že to přátelství trvá celý život. Vaškovi je dneska 88, s Mílou si každou chvíli telefonujeme...

Když nás propustili, stalo se to, že ty holky jim taky podepsali spolupráci. Ale já jsem jim to neměl za zlý, protože to se dá těžko někomu vysvětlit, protože ty lidi se prostě báli a nikomu neuškodili. Nicméně ti estébáci je potom mohli vydírat. Takže když nás pustili, jel jsem s Mílou na motorce za Polnou a tam jsme potmě chodili po silnici a všechno si to vyjasňovali.

Taky byl se mnou na cele Jan Chmelař, student teologie. Já jsem byl rád, že za mnou přišel na celu, no a když jsme se vrátili z kriminálu, tak mi řekl, že byl na mě nasazenej. Svědomí mu nedalo, tak se mi přišel omluvit. A já mu povídám: „Honzo, to se mi nemusíš omlouvat.“ Já jsem věděl, že oni byli schopný všeho. Tak jsme si to vyříkali a byli jsme dál kamarádi.

13) Jak jste prožil rok 1968?

V roce 1968 už jsem dělal mistra. Nám se v červenci 1968 narodil syn Dominik, takže jsme měli úplně malinký miminko. On byl třetí v pořadí, kluk, takže já si vzpomínám, že nám tady pod okna jezdili vodsad' nahoru auta s ruskejma vojákama. Mě jich bylo zase líto, jak se tam váleli na těch korbách. Nebo jich chcíplo auto a oni to museli do kopce tlačit. Pořád to byli lidi. Oni ani nevěděli, kde jsou... My už jsme byli zvyklí žít v tý totalitě a já jsem měl zafixovaný, že už se nikdy žádný svobody nedočkáme. My jsme s tím byli smířený, že budeme pořád pod tímhletem jhem a nějak jsme se s tím naučili žít. Ale byl to šok tohleto pro všechny, to nikdo nečekal, ani naši vládní představitelé ne.

14) Měl jste ještě někdy nějaké problémy s policií nebo už dali pokoj?

No, já už jsem se o ně nestaral. A tím, jak jsem šel do toho stavebnictví, tak i oni o mě ztratili zájem. I ta činnost STB se umírňovala. Ten Achylis, to byl brutální vyšetřovatel, tak ten potom dělal vedoucího pobočky Čedoku několik let.

Možná by vás mohlo ještě zajímat, že jak jsem dělala toho kostelníka u Ignáce, tak tam jsou velký katakomby. A v Hluboké ulici, dneska je tam městský úřad, ta široká zeď jak je tam směrem k náměstí, tak tu tam postavili estébáci. Za Němců tam bejvalo gestapo, po válce to zabrali estébáci a tam mučili lidi, i pátera Toufara. A já jsem v tom podezřívám, když jsem tam procházel jako kostelník, tak tam v tom jednom byli pancéřový dveře a zařízená taková místnost, dráty a já nevím, co všechno... K čemu jim to sloužilo nevím, jestli tam někoho mučili... Každopádně v Hluboké ulici je zeď a tam byli takový dřevěný vrátka, oni od nich asi museli mít klíče, ale já jsem jim to zadržel zevnitř. Po čase jsem tam šel a bylo to vybouraný.

15) Jaké pocity jste měl během Sametové revoluce v roce 1989?

Fantasie. Fantastický. Já jsem v té době pracoval v Praze jako mistr. V té době už jsem měl pět dětí a tam mě zastihla ta revoluce. Těžko vám to popsat. To bylo něco co nikdy předtím nebylo a co už nikdo nikdo nezažije, to nadšení z té svobody. Z mého pohledu to byl takovej zázrak. Zázrak, že se nestřílelo. Že to proběhlo tak, jak to proběhlo. Nidky jsem si nemyslel, že by se to mohlo rozsypat a do dneška to považuju za něco mimořádného. Taky jsem utíkal po Václaváku, když nás rozprašovali estébáci, utíkal jsem až do metra. Všichni jsme chodilina Václavák, ten Václavák byl plnej. Toho Štěpána jsem tam slyšel a všechny tyhlety pohlaváry. Zároveň byla veliká nejistota mezi lidma. Milice byly v pohotovosti, vojskou bylo v pohotovosti, bylo prostě připravený, že to zlikvidujou, jak to zlikvidovali v Maďarsku v tom roce 1968. Jenže už byla trochu jiná situace, už nemohli tolik spoléhat na Rusko, tak se to taky trochu změnilo...

My jsme měli kanceláře blízko Florence, tam se stavělo to Rudý právo, dneska už je to zbouraný, přitom to stálo milióny. Tam bylo vedle divadlo Archa a já jsem tam na tom jednom shromáždění byl. A ty lidi tehdy se chytali všech pozitivních nadějí. A v tom roce byla taky svatořečená Anežka Česká. No a povídalo se tenkrát, že až Anežka bude svatořečená, tak český národ bude zase svobodný. My jsme byli s nejmladším synem v té Arše a tam mluvili všichni ti umělci a pak se taky mohli klást otázky z pléna... Já jsem měl myšlenku, kterou jsem chtěl říct a tak jsem se přihlásil. Už to skoro skončilo a nakonec ten moderátor povídá: „Tady ten pán se hlásí, ještě mu dáme slovo.“ Tak mi dal ten mikrofon a já jsem tam řekl tohleto s tou Anežkou. Vůbec jsem nečekal tu reakci, kterou to vyvolá. Lidi začali tleskat, celý divadlo vstalo, já jsem tam stál jako trouba v rohu a nevěděl jsem co mám dělat, co se děje. Lidi za mnou chodili pak a chtěli se mnou mluvit. A opravdu to nějakým způsobem dopadlo. Církev v tom taky sehrála svou roli. Veliká škoda, že ta euforie potom zase upadla do takových těch mezí, kdy člověk přestane hledat ty hodnoty na kterých se dá stavět a začne hledat peníze a slávu a moc. Byla to nezapomenutelná doba. Já jsem si nikdy nemyslel, že bych se jí dožil. Navíc nám to otevřelo cestu za hranice.

16) A jaký je váš život dnes?

Musím říct, že je šťastnej. Já jsem se ve třiašedesátým roce oženil. Když jsme se vzali, vůbec jsme nevěděli, co nás čeká. Já jsem měl jako kostelník tisíc korun plat, manželka vystudovala průmyslovku a nastoupila v Tesle jako revizor. Ona byla strašně krásná. Oba dva jsme toužili po dětech. Když jsme se vzali, tak jsme zjistili, že to není tak samozřejmý. Protože manželka sice otěhotněla, ale o dítě přišla. Potom znovu otěhotněla a dítě se narodilo předčasně v osmém měsíci. Vojtíšek to byl a ten nám teda zemřel. Do dneška mu chodíme na hrob. Pochovali jsme ho na můj svátek 19. března s jedním známým knězem a já jsem cítil takovou vnitřní radost, jako když do země sázím semínko, ze kterýho něco vyroste. Fakt je ten, že u jeho hlavy vyrostla taková líska a ještě tam byly takový dva velký kmeny a pět menších a já jsem to vždycky bral jako takovej symbol naší rodiny.

(ještě dobrá storka s tou sestřičkou jak jim toho Vojtíška v nemocnici pokřtila a on se s ní po letech setkal)

Já: Já jsem z toho jak vy o svém životě vyprávíte nabyla dojmu, že vy jste tak trošku rebel...

Pan Sedlák: Vždycky jsem byl trošku rebel.

Synové - Pavel, Marek, Dominik a Josef a v roce 1975 se narodila dcera Veronika

Manželka zůstala s dětma doma. 20 vnoučat. Dvě pravnoučata, třetí na cestě. Prodělal rakovinu. A ještě podstoupil operaci srdce.

17) Máte nějaké životní krédo? Něco co byste ještě chtěl říct, vzkázat naší, jejich generaci?

Víra, naděje a láska. Chovám v sobě víru, že dobro zvítězí nad zlem. V každém případě, i když se to v daný chvíli nezdá. Tak čas ukáže, že tomu tak je. Věřím ve spravedlnost. Ne na tomhle světě. A moje představy o Bohu jsou takový strašně lidský. Naděje, že to bude lepší, já věřím, že smrtí život nekončí. A potom láska. To je základ všeho, bez lásky se nedá žít. Člověk musí o lásku neustále bojovat.